

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/75/2018
Identifikačné číslo spisu:	1305010327
Dátum vydania rozhodnutia:	06.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1305010327.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 6. marca 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného D. M., pre trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005 o dovolaní obvineného D. M., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 1. februára 2017, sp. zn. 1To/90/2016 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného D. M. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III., sp. zn. 1T/24/2005 z 23. marca 2016, bol obvinený D. M. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005 na tom skutkovom základe, že

- v čase o 14.15 hod. dňa 29.11.2004 v C., časti zvanom „U.M.“ fyzicky napadol starostu obce C. a to tak, že po tom, ako poškodený F. W. začal fotograficky dokumentovať nelegálne realizované stavby rodinných domov, vyšiel z jedného rodinného domu, prišiel k nemu a začal mu vulgárne nadávať, po čom nastúpil do svojho motorového vozidla zn. D. L. EČV: U-XXX J., s ktorým mal v úmysle odísť, ale keď videl, že F. W. i naďalej pokračuje vo fotografickom dokumentovaní nelegálne realizovaných stavieb rodinných domov, tak začal viesť svoje vozidlo priamo na poškodeného F. W., ktorý pred vozidlom ustupoval až pokým nezistil, že má za sebou situovaný múr, kedy zakričal aby stál a rukou mu buchol po kapote jeho vozidla, na čo D. M. vozidlo zastavil, vystúpil a následne fyzicky napadol F. W. tak, že ho začal udierať do hrudníka, hlavy v oblasti ľavej spánkovej a tvárovej časti, v dôsledku čoho padol na zem a so slovami: „Ty vyjebanec skurvený, zajtra chcem mať na stole vyjadrenie“, ho D. M. začal ťahať za odev za bránu susedného rodinného domu, kde pod ťarchou odporu F. W. od svojho ďalšieho konania upustil, nastúpil do vozidla a z miesta činu odišiel, čím poškodenému F. W. spôsobil zranenia spočívajúce v pohmoždení hrudníka a hlavy s dobou liečenia 10 dní.

Za to bol obvinenému podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005 uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, pričom podľa § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 Trestného zákona

účinného do 31.12.2005 bol obvinenému výkon uloženého trestu podmiennečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 2 roky. Zároveň podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31.12.2005 bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť poškodenému spôsobenú škodu.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením z 1. februára 2017, sp. zn. ITo/90/2016 podľa § 257 Trestného poriadku účinného do 31.12.2005 zamietol.

Voči predmetnému uzneseniu podal obvinený dovolanie prostredníctvom svojho obhajcu z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku a teda, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Taktiež ako dôvod dovolania uplatnil § 374 ods. 3 Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania namietal, že nebola naplnená objektívna stránka trestného činu útoku na verejného činiteľa, pretože súdy považovali starostu za verejného činiteľa. Z vykonaného dokazovania však nie je zrejmé, či status verejného činiteľa poškodeného, sa odvodzuje od jeho funkcie starostu alebo od toho, že mal údajne vykonávať činnosť stavebného dohľadu. Oba súdy nevenovali žiadnu pozornosť rozporovanému naplneniu znaku osoby v postavení verejného činiteľa. Pokiaľ by súdy videli naplnenie znaku osoby so statusom verejného činiteľa v tom, že poškodený mal údajne vykonávať činnosť stavebného dohľadu, v tom prípade je potrebné uviesť, že k tomuto sa vyjadrovala len svedkyňa I.. U., ktorá uviedla, že postupovali aj tak, že poverili obec prípadne starostu, alebo ním povereného pracovníka obecného úradu, aby vykonal činnosti stavebného dozoru, v danom prípade sa jednalo o vyhotovenie dokumentácie. Ide o jednostranné tvrdenie, ktoré nebolo potvrdené žiadnym poverením, ktoré vo svojej výpovedi spomínal poškodený, ani ďalšími dôkazmi. Zo stanoviska Krajského stavebného úradu v Nitre vyplýva, že starosta obce nie je pracovníkom (zamestnancom) obce a v prípade, keby aj mal odbornú spôsobilosť, nemôže vykonávať štátny stavebný dohľad, nakoľko nie je pracovníkom obce. Z toho vyplýva, že súdy nesprávne vyhodnotili skutkovú situáciu. Starosta teda nemohol vykonávať stavebný dohľad, nakoľko nemal dostatočnú kvalifikáciu na výkon stavebného dozoru. Starosta obce je volená funkcia a nie je možné považovať ho za zamestnanca obce. Hoci poškodený bol starosta, v čase spáchania skutku nevykonával žiadnu zo svojich právomocí starostu, ani žiadnu z právomocí stavebného úradu. Taktiež poukázal na nenaplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa ustanovenia § 155 ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005. Súdy sa nevenovali tomu, aké zranenia utrpel poškodený a ani tomu, aká bola dĺžka jeho práceneschopnosti. Z odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov, najmä v časti hodnotenia vykonaného dokazovania, nie je vôbec uvedené, aké konkrétne zranenia utrpel poškodený a aká bola ustálená dĺžka práceneschopnosti. Ide o vážny nedostatok akéhokoľvek rozhodnutia. Predmetom dokazovania nebolo to, či zranenia, ktoré mal poškodený údajne utpieť v príčinnej súvislosti s jeho konaním sťažili obvyklý spôsob života poškodeného, pričom nie práceneschopnosť, ale práve táto okolnosť je určujúca pre ustálenie ublíženia na zdraví. Uvedené skutočnosti neboli nijako skúmané, neboli predmetom dokazovania a hlavne nie sú zahrnuté v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku, teda nemôže obstať daná právna kvalifikácia podľa ustanovenia § 155 ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005. V odôvodnení rozhodnutí oboch súdov nie je spomenutá skutočnosť, prečo bolo konanie popísané v skutkovej vete rozsudku právne kvalifikované ako konanie so zbraňou a čo malo túto zbraň predstavovať. Ak by auto malo byť považované za zbraň, tak poukázal na skutočnosť, že nemal v úmysle použiť auto proti poškodeného. Ak by taký úmysel mal, nezastavil by na buchnutie po kapote. V danej veci trestné konanie trvalo neprimerane dlho, teda viac ako 12 rokov, a došlo k prieťahom, ktoré sú v rozpore s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pričom k ich vzniku došlo bez jeho pričinenia. V danej veci nešlo o zložitý prípad, aby trestné konanie trvalo 12 rokov. Aj napriek tomu, že na neprimeranú dĺžku konania poukazoval už v rámci prvostupňového konania, vysporiadal sa prvostupňový súd s jeho argumentáciou tak, že mu uložil trest na spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere 2 roky. Keďže súdy neaplikovali ani jednu z možností, ktorú uvádza judikatúra najvyššieho súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky a EŠLP, nijako sa nevysporiadali a neodôvodnili namietané skutočnosti ohľadom zjavných prieťahov vo veci, ktoré nesporne musia byť významné v otázke ukladania trestu, došlo tak k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a teda zásadnému porušeniu

práva na obhajobu. Na záver požiadal, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona, zrušil prvostupňové rozhodnutie, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prvostupňovému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že skutkový stav prejednávanej veci bol komplexne zistený vykonaným dokazovaním a náležite odôvodnený. Nemožno súhlasiť s arbitrárnosťou predmetných rozhodnutí, nakoľko napadnuté rozhodnutia dali odpovede na všetky, aj namietané, skutočnosti týkajúce sa predmetnej veci. Súdby taktiež preukázali, že išlo o útok na verejného činiteľa, nakoľko obvinený zaútočil na starostu obce pri dokumentovaní čiernych stavieb, ale taktiež z dôvodu, aby mu vydal pozitívne rozhodnutie t. j. stavebné povolenie. Pokiaľ ide o namietanie kvalifikovania skutku so zbraňou, tu je potrebné poukázať na skutočnosť, že vozidlo ako také, smerované voči telu človeka, nesporné útok niekoľkonásobne zdôrazňuje. Na základe uvedeného preto nemožno akceptovať námietky obvineného a preto navrhol, aby dovolanie obvineného bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

K dovolaniu sa vyjadril poškodený prostredníctvom svojho právneho zástupcu, v ktorom uviedol, že oba súde sa dostatočne zaoberali vykonanými dôkazmi, ktoré posúdili v neprospech obvineného. Prvostupňový súd rozhodol na základe dôkazov vykonaných na hlavných pojednávaniach a odvolací súd sa s názorom prvostupňového súdu stotožnil, pričom argumentoval a odpovedal na odvolacie dôvody uplatnenými obvineným. Nemožno súhlasiť ani s námietkou obvineného, že nebola naplnená objektívna stránka trestného činu útoku na verejného činiteľa. Poškodený, ako starosta obce dokumentoval čierne stavby v Limbachu ako stavebný dohľad, pričom obvinený vedel, že poškodený vykonáva funkciu starostu a jeho čin nepochybne súvisel s výkonom funkcie poškodeného ako starostu. Poškodený jasne zdokladoval trvanie svojej práceneschopnosti v trvaní 10 dní, pričom listiny potvrdzujúce túto skutočnosť sú obsahom spisu. Taktiež považuje za nedôvodné mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody, nakoľko súde zohľadnili trest, nakoľko uložený trest odňatia slobody bol podmienene odložený a bola stanovená primeraná skúšobná doba. Na základe uvedeného navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného D. M. nie je dôvodné, pretože je zjavné, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit' a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvod uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „práva na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného :

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného D. M. zásadným spôsobom, a teda ku takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedol v písomných dôvodoch dovolania obvinený D. M..

K námietke obvineného, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia v zmysle ustanovení Trestného poriadku, a teda ako sa vyrovnali s obhajobou obvineného, prečo nevyhoveli návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, najvyšší súd dôvodí:

Možno súhlasiť s dovolateľom v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie

dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného tzv. arbitrárnym rozhodnutím súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, pretože najvyšší súd nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru.

Najvyšší súd dodáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia najmä v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že v dvojnásťstannom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. Ako uvádza obhajoba v písomných dôvodoch dovolania, obvinený odvolanie založil na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa, prezentovanými hlavne v záverečnej reči obhajcu. S jeho právnymi námietkami sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a pokiaľ nechal otvorenú nejakú spornú otázku, táto bola vyriešená na odvolacom súde.

Nemožno prihliadnuť ani na námietku obvineného, že výpoveď poškodeného nebola podporená inými dôkazmi. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Bratislava III. vyplýva, že svedkyňa Ing. U. a svedok L. potvrdili, že došlo k fyzickému kontaktu, a lekárske správy a znalecký posudok MUDr. F. preukazujú skutok, tak ako ho uviedol poškodený. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Bratislava III možno vyvodiť, že nedošlo k dôkaznej núdzi v tom zmysle, že by už zabezpečené a vykonané dôkazy nepostačovali na objasnenie veci. Najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd poznamenáva, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie.

Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Skutok uvedený vo výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Bratislava III obsahuje všetky informácie a okolnosti priebehu skutkového deja nevyhnutné na identifikáciu tam uvedeného konania ako trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005. Okresný súd teda nepochybil, keď konštatoval naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu, pretože skutková veta je kompletná na vyslovenie takéhoto záveru. Kompetencie najvyššieho súdu v rámci prieskumného konania vyvolaného dovolaním týmto končia, nakoľko najvyšší súd nie je oprávnený preskúmať ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že neboli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, pretože objekt (nie objektívna stránka trestného činu ako nesprávne uviedol obvinený) tohto trestného činu absentuje, resp. starosta nemohol vykonávať stavebný dohľad v zmysle stavebného zákona a preto nemohol požívať ochranu verejného činiteľa, tu je potrebné poukázať na skutočnosť, že poškodený, ako starosta obce, spolu s I.. U., vedúcou Stavebného úradu v U., vykonávali dokumentáciu nelegálne realizovaných stavieb rodinných domov v obci Limbach. Z napadnutých rozhodnutí oboch vo veci konajúcich súdov, v ktorých je obsiahnutá aj samotná výpoveď obvineného, taktiež vyplýva, že poškodený, ako starosta, vydal rozhodnutia práve v stavebnej konaní týkajúce sa obvineného, konkrétne zastavenie stavebných prác, odstránenie stavby ako aj pokutu za pokračujúce stavebné práce. Z uvedeného teda vyplýva, že poškodený v minulosti vydával rozhodnutia ako stavebný úrad. Pokiaľ ide o objekt trestného činu útoku na verejného činiteľa, ako základný znak skutkovej podstaty predmetného trestného činu, je potrebné poukázať na § 89 ods. 9 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, ktorý definuje verejného činiteľa ako: „Verejným činiteľom je volený funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu štátnej správy a samosprávy, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo príslušník ozbrojených síl, alebo ozbrojeného zboru, prezident Slovenskej republiky, súdny exekútor, člen lesnej, vodnej, rybárskej alebo poľovníckej stráže, člen stráže prírody a osoba, ktorá má oprávnenia člena stráže prírody, ak sa podieľajú na plnení úloh spoločnosti a štátu a používajú pritom právomoc, ktorá im bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená." Verejným činiteľom je volený funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu štátnej správy a samosprávy, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo príslušník ozbrojených síl, alebo ozbrojeného zboru, prezident Slovenskej republiky, súdny exekútor, člen lesnej, vodnej, rybárskej alebo poľovníckej stráže, člen stráže prírody a osoba, ktorá má oprávnenia člena stráže prírody, ak sa podieľajú na plnení úloh spoločnosti a štátu a používajú pritom právomoc, ktorá im bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená." Druhá veta predmetného ustanovenia znie: „Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou." Pojem „právomoc“ verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Trestného zákona (§ 89 ods. 9 Trestného zákona účinného do 31.12.2005) interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusí ísť nevyhnutne o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (R48/2017). Taktiež nemožno opomenúť skutočnosť, ktorá vyplýva zo skutkovej vety napadnutého rozsudku, že obvinený chcel od poškodeného „zajtra mať na stole to vyjadrenie" a teda obvinený svojím konaním chcel pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa. Na základe uvedeného, najvyšší súd konštatuje, že poškodený, ako starosta obce v minulosti vydával rozhodnutia, ktoré sa týkali aj obvineného a práve činnosť, ktorú vykonával, slúžila ako právny podklad, ktorý mohol byť uplatňovaný voči obvinenému, preto poškodený požíval ochranu verejného činiteľa a táto námietka obvineného je irelevantná.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že nebol naplnený kvalifikovaný znak skutkovej podstaty podľa § 155 ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005 a teda, že poškodenému ublížil na zdraví ako tiež to, že takéto zranenie sťažilo obvyklý spôsob života, najvyšší súd dôvodí, že v skutkovej vete napadnutého rozsudku prvostupňového súdu je explicitne vyjadrené: „čím poškodenému F. W. spôsobil zranenia spočívajúce v pohmoždení hrudníka a hlavy s dobou liečenia 10 dní“, pričom táto skutočnosť bola dokázaná lekárskymi správami a znaleckými posudkami, ktoré boli súčasťou dokazovania a s týmito dôkazmi sa oba sudy riadne vysporiadali. Taktiež sa znalec vyjadroval k otázke, či predmetné zranenie malo vplyv na obvyklý spôsob života a vykonávanie profesie poškodeného, preto na základe uvedeného nemožno prihliadať ani na túto námietku obvineného.

K námietke obvineného, že nebola naplnená kvalifikovaná skutková podstata podľa § 155 ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 31.12.2005 a teda so zbraňou, najvyšší súd poukazuje, že trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchatel alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchateľov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ju má na taký účel pri sebe; zbraňou sa rozumie, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Trestný čin je spáchaný so zbraňou aj vtedy, ak páchatel použije napodobeninu zbrane alebo ju má pri sebe s úmyslom, aby bola považovaná za pravú.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na fakt, že zo skutkovej vety napadnutého rozsudku, ktorou je dovolací súd viazaný vyplýva: „začal viesť svoje vozidlo priamo na poškodeného, ktorý pred vozidlom ustupoval až pokým nezistil, že má za sebou situovaný múr, kedy zakričal aby stál a rukou mu buchol po kapote jeho vozidla, na čo D. M. vozidlo zastavil...“. Zo skutkovej vety nepochybne vyplýva, že obvinený úmyselným konaním pôsobiť na výkon právomoci poškodeného, použil násilie spočívajúce v útoku proti telesnej integrite poškodeného ako verejného činiteľa. Obvinený ako vodič, ktorý v úmysle, aby bránil príslušnému verejnému činiteľovi pri výkone svojej právomoci, zamieril idúcim vozidlom proti tomuto verejnému činiteľovi, spáchal čin so zbraňou, lebo tento predmet bol spôsobilý zvýšiť nebezpečenstvo pre telesnú integritu poškodeného a posilniť tak útok proti telesnej integrite, ktorý sa nepochybne stal dôraznejším. Na základe uvedeného je nutné konštatovať, že oba sudy správne aplikovali kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa § 155 ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 31.12.2005 a teda so zbraňou, čiže ani táto námietka obvineného nie je opodstatnená.

Pokiaľ sa obvinený dovolaním domáhal aplikácie mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, pretože trestné konanie trvalo neprimerane dlho a sudy neaplikovali ustanovenie § 40 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, najvyšší súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uvedené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí č. 1/2011 pod č.5, kde odkazuje na nasledovné:

„Moderačné ustanovenie § 39 Trestného zákona (§ 40 Trestného zákona účinného do 31.12.2005) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody je síce hmotnoprávne, ale fakultatívneho charakteru, ktoré sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a túto dopĺňajú. Na rozdiel od ustanovení kogentnej povahy akými sú napr. ustanovenia § 41, § 42 Trestného zákona o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu alebo ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne a viažu sa tiež k rozhodovaniu o treste, ho nemožno poradiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý

prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k výroku o treste. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné ustanovenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Námetka o tom, že malo byť použité zmiernovacie ustanovenie je výhradou o neprimeranej prísnosti uloženého trestu. Túto však možno použiť len ako odvolací dôvod a nie ako dôvod dovolania. Preto spomenutá námetka nenaplnia žiadny dovolací dôvod.

K dovolaciemu dôvodu podľa 374 ods. 3 Trestného poriadku.

Ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a takto musí byť aj v dovolaní označená (374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Z uvedeného vyplýva, že eventuálne chyby konania mohol dovolací súd posudzovať len prostredníctvom jedného z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Z obsahu námietok dovolateľa vyplýva, že ich namietal v dovolacích dôvodoch podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, a preto najvyšší súd poukazuje na toto konkrétne odôvodnenie.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného D. M. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok